

بهار نرگس زار بهبهان در زمستان

کاشته می شود و برای همیشه و تازمانی که از ریشه کنده نشود گل می‌دهد و به این دلیل به لحاظ اقتصادی برای کشاورزی بسیار به صرفه است. گل دهی نرگس همه ساله از نیمه دوم سال آغاز و تا پایان بهمن و گاهی نیز نیمه اول اسفند در بهبهان ادامه دارد. در اصل هر وقت گل نرگس وجود دارد، سرمای مطبوعی هم در کنار آن ادامه دارد.

عملیات برداشت

امسال عملیات برداشت گل نرگس از نیمه دوم آذرماه از سطح ۱۲۷ هکتار از نرگس زارهای این شهرستان شروع شده و تا نیمه اول بهمن ماه ادامه دارد. در سال گذشته ۱۶ میلیون شاخه گل نرگس از سطح یکصد و ده هکتار از مزارع این شهرستان برداشت شد و پیش بینی می شود امسال بیش از ۲۱ میلیون شاخه گل نرگس برداشت شود.

قدیمی ترین نرگس زار ایران در شهرستان بهبهان است که قدمت آن به دوران قبل از میلاد مسیح بازمی گردد. البته این گل را می توان در دشت‌ها و کوهپایه های زاگرس در استان‌های ایلام، لرستان، خوزستان، فارس، کهگیلویه و بویر احمد نیز مشاهده کرد.

اصیل ترین گل نرگس ایران در نرگس زار بهبهان

در متون باستانی از نرگس با عنوان «نارسیسوس» یا «نارسیس» نام برده شده و در یکی از سروده های بسیار باستانی هومری قرن هفتم یا هشتم پیش از میلاد ، درباره آفرینش همین نام سخن به میان آمده است. چون گلها همواره شگفتی و شادای آور بوده اند و در بساور و ذهن همه انسان های دوران باستان و امروز قدرت بی همتای خالق را در ذهن پرورش می دهند، بنابراین پیوند دادن گلهای زیبا به خدایان امری عادی است. در اکتشافاتی که در سال ۶۱ از منطقه تاریخی ارجان به دست آمد، به مستندات برخورد شد که قدمت گل نرگس بهبهان را مشخص می کرد. به این صورت که در لپاس مومیایی کشف شده، دکمه ها با نقشی شبیه به گل نرگس ساخته شده بودند. این مومیایی متعلق به «کیتین هوتران» پادشاه عیلامی که در دوره عیلامی نو در ارجان یا همان بهبهان کنونی می‌زیسته، بود و بر همین اساس با قاطعیت می توان اعلام کرد که اصیل ترین و با کیفیت ترین گل نرگس با قدمت ۵۰۰۰سال را نه تنها در کشور بلکه حتی در جهان ، نرگس زار بهبهان است.

دعای امام رضا برای گل نرگس

طبق روایات تاریخی اهالی شهرستان بهبهان هنگام عبور کاروان امام رضا (ع) از این شهر یک دسته گل نرگس به ایشان هدیه کردند و امام رضا (ع) برای تداوم کشتت این گل در این شهرستان و عطرامینتر بودن این گل دعا کردند.

در کتاب «مطلع الشمس» اعتماد السلطنه می خوانیم که حاکم شیراز با دیدن نرگس زارهای بهبهان، از این گل خوشش آمده و دستور می دهد تا آن را به شیراز بیاورند و در آنجا کشت کنند.

تنوع گل

در نرگس زارهای بهبهان چهار نوع گل نرگس شناسایی شده است که نرگس «شهبالا» وسعت بیشتری را در این مناطق به خود اختصاص داده است. از انواع دیگر گل نرگس هم می توان به «پُر پر» یا «شصت پر»، «پنجه گریه ای» و «مسکین» اشاره کرد .

ویژگی های متمایز

گل نرگس برخلاف بسیاری از گل های دیگر تابستان خواب است و در زمستان گل می دهد ضمن اینکه بسیار کم توقع است و نیاز به آبیاری نداشتته و حتی با آب باران سبز می شود و گل می دهد. این گل یک بار

ياسوج يا ياسیج به محلی اطلاق می شود که گل گل های یاس در آن به صورت فراوان می روید؛ و این نام یکی از شهرهای جنوب غربی کشورمان است. این شهر مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد بوده و به دلیل قرار گرفتن در منطقه اقلیم سردسیری بویراحمد و بارش برف و باران بسیار، دارای آب و هوای متمایل به سرد و از منابع آبی کافی برخوردار است. در فصل زمستان برف زیادی در این شهر می بارد و برای مدتی طولانی اکثر نقاط و ارتفاعات آن؛ پوشیده از برف است. به همین منظور «بیست اسکی کاکان» که در دامنه‌های رشته کوه زاگرس قله دنا در ۱۸ کیلومتری شهر یاسوج نزدیک به دهستان کاکان واقع شده مکان بسیار مناسبی برای علاقه مندان به این رشته ورزشی است.

«**آبشار یاسوج**» اصلی ترین جاذبه گردشگری این منطقه

اصلی ترین جاذبه گردشگری شهر یاسوج آبشار زیبا و معروف یاسوج می‌باشد این آبشار در فاصله ۲ کیلومتری مرکز شهر و در شمال شهر یاسوج واقع است و هر ساله مورد توجه گردشگران و توریست‌های ایرانی و خارجی قرار می‌گیرد آب چشمه‌هایی که از دل کوه‌های زاگرس جوشیده در دو کیلومتری شمال شهر یاسوج آبشاری به ارتفاع ده متر را به منظر تماشا گذاشته است. چشم‌انداز این آبشار، نهرهای آب در بستر مارییج مشبک، باغ‌های میوه، مراتع سرسبز و پر از گل‌های رنگارنگ است، که چشم بیننده را خیره می‌سازد. هر ساله آبشار یاسوج در فصل بهار، تابستان و پاییز پذیرای گردشگران است.

پارک جنگلی یاسوج

پارک بزرگ جنگلی شهر یاسوج با طبیعت بکر خود؛ جاذبه بسیار زیبایی را برای طبیعت دوستان در شمال این شهر ایجاد

یافته‌های جدید باستان شناسان نشان می‌دهد

که زندگی در قلعه «منصورتپه» در ترکمنستان که در سال ۱۳۲۰ میلادی از طرف قشون چنگیزخان مغول، غارت شد، از عصر حجر تا قرون وسطی جریان داشته است. ابراهیم پرویز، وابسته فرهنگی ایران در ترکمنستان گزارشی از روند مرمت قلعه تاریخی «منصورتپه» در این کشور، تهیه و تنظیم کرده و آن را برای انتشار در اختیار خبرنگار مهر قرار داده است.

این گزارش در زیر از نظر مخاطبان می‌گذرد:
نامگذاری سال ۲۰۱۶ در کشور ترکمنستان با عنوان «سال پاسداشت میراث، تحول کشور» انگیزه قوی برای مطالعه آثار ارزشمند تاریخی و فرهنگی ایجاد کرد. بر این اساس، مطالعه، مرمت و بازسازی قلعه منصورتپه واقع در قلمرو استان آخال در ۶ کیلومتری جنوب غربی مرزهای جدید پایتخت همچنان ادامه دارد. قلعه منصورتپه از سه بخش مجزا تشکیل یافته است، ارگ داخلی که ارتفاع آن ۳-۲ متر بالاتر از سطح قلعه و به شکل مستطیل به طول ۴۵×۵۰ متر در مرکز تپه واقع شده است. دیوار بنا از سنگ و خشت خام ساخته شده و به برج‌های مراقبت مجهز است. تپه بخش اصلی این اثر تاریخی به شکل پنج گوشه به اندازه ۱۶×۲۰ متر بوده است. بخش شمالی بنای باستانی ۶ متر از سطح زمین‌های اطراف بالاتر بوده است که ارتفاع آن در سمت جنوبی به تدریج کاهش می‌یابد. حتی با یک نگاه معمولی نیز نمای سنگی و آثار معماری در محدوده بنای تاریخی و داخل ارگ به طور واضح دیده می‌شود. همه اطراف تپه را حومه احاطه کرده است.

مطالعه این اثر تاریخی طبق یافته‌های باستان‌شناسی و پژوهش‌های اولیه نشان

این گل در جشنواره گل هلند در سال ۱۹۹۲ میلادی رتبه نخست را به خود اختصاص داده است، ولی در ایران به علت نبود آگاهی و معرفی کافی و عدم تبلیغ درباره آن و شناسانده نشدنش، تاکنون از خاستگاه آن اطلاعات کافی منتشر نشده است و با وجود همه مزیت‌هایی که گل نرگس دارد، سهم ناچیزی از گردشگری گل را به خود اختصاص داده است.

نام گذاری یکی از خیابان های هلند به نام گل نرگس

بر اساس گفته های تنی چند از باغداران بهبهانی تا سال ۱۳۵۰ در بهبهان بیش از ۷۰۰ هکتار مزرعه کشت گل نرگس وجود داشته که هم‌اکنون در بهترین حالت به ۷۰ هکتار می رسد. در دهه ۴۰ تعدادی هلندی با مراجعه به نرگس زارهای بهبهان مقداری از پیازهای نرگس را به منظور تکثیر به هلند منتقل کردند و اقدام به پرورش این گل کردند. بر روی هر شاخه گل نرگس بهبهان ۲ تا ۱۰ شکوفه گل و گاهی تا بیش از ۲۰ شکوفه نیز مشاهده شده است. هلندی ها به خاطر علاقه به گل نرگس، نام یکی از خیابان‌های خود را بهبهان نامگذاری کرده اند.

مزارع این گل در بهبهان

طبق اظهار نظر پزشکان، افراد مبتلا به بیماری آلزایمر، با بو کردن این گل امکان درمان پیدا می کنند. تا پیش از انقلاب و تسطیح اراضی برای کاربری های مختلف، بهبهان بیش از ۳۰ گلزار نرگس داشت که این تعداد هم اکنون به پنج مزرعه رسیده است. بزرگترین نرگس زار بهبهان متعلق به اداره منابع طبیعی بهبهان است که «غلامحسین مکی» با هدف حفظ و پرورش گل نرگس این باغ را اجاره کرده است.

سهم گل نرگس در اشتغال

با توجه به اینکه کاشت گل نرگس می تواند سهم قابل توجه ای در ایجاد اشتغال داشته باشد ، می توان با اندکی حمایت در این زمینه برای یک هزار نفر اشتغال ایجاد کرد. در حال حاضر به دلیل کم توجهی به اهمیت گل نرگس، این گل در بیشتر نقاط کشور به نام نرگس شیراز عرضه می شود و به همین دلیل خریداران جذب باغات گل نرگس استان فارس می شوند.

دلایل عدم معروفیت زیاد

چند شغله بودن تولیدکنندگان گل نرگس، عدم بازاریابی مناسب، عدم خرید گل از سوی دولت، دریافت هزینه های فراوان از صاحبان مزارع، عدم توجه به جنبه های گردشگری و فقدان یک موسسه حمایتی و پژوهشی درباره گل نرگس از جمله دلایل عدم معروفیت و ارزش واقعی این گل است. همچنین فقدان برگزاری جشنواره ای که این گل را به گردشگران معرفی کند، از دیگر دلایل عدم شناخت این منطقه است که کمبود آن احساس می شود.

آشنایی با طبیعت بکر یاسوج

کرده است. این پارک جنگلی با ۸۰ هکتار وسعت، بزرگترین پارک جنگلی در جنوب کشور محسوب شده که از درختانی چون بلوط، بادام کوهی و ارزن پوشیده است.

تنگ مهران

در یک کیلومتری مسیر یاسوج به اصفهان منطقه ای وجود دارد که مهران نام دارد. مهران نام روستایی در استان کهگیلویه و بویراحمد است که در شهرستان بویراحمد، بخش مرکزی، دهستان سررود شمالی قرار دارد. ارتفاع متوسط آن ازسطح دریا ۱۸۵۰متر می باشد و از نظرطبیعی نیمیان رودخانه مهران درشرق و کوهپایه دنا که درشمال آن قرار دارد محصور شده است. در واقع روستای مهران یک دشت پای کوهی است که سه عنصر اصلی طبیعی یعنی کوه‌دشت و رودخانه اقلیم آن را کنترل می کند، به گونه ای که با داشتن اقلیم سرد و مرطوب کوهستانی یکی از مناسب‌ترین اقلیم‌های قابل زیست کشور را بوجود آورده است.

موزه یاسوج

موزه یاسوج با برخورداری از آثار و شواهد به جای مانده از گذشتگان بسا فرهنگ این بخش از مرز و بوم ایران چون نگینی در دل ارتفاعات دنا می‌درخشد. این کنجینه کرانه‌ای که در ۲۸ اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۲ افتتاح شده با مساحتی در حدود ۱۵۰ متر مربع در طبقه دوم اداره میراث فرهنگی استان کهگیلویه و بویر احمد قرار دارد. در این موزه اشیای فلزی شامل انواع ظروف فلزی، نظیر کاسه، جام و گلدان، ابزار آلات جنگی مانند خنجر، شمشیر، پیکان و ابزار آلات تزئینی مانند مهره‌ها، گوشواره حلقه، ها و النگوها، همچنین سکه های دوران ساسانی و متعلق به پادشاهانی چون خسرو دوم و سکه‌های دوره ایلمایی و چند مهره از دوره ساسانی نگهداری می شود.

آشنایی با «منصورتپه»؛ اثر باستانی ترکمنستان

بخشی از مجموعه غنی ظروف سفالین را

ظروف خاکستری رنگ تهیه شده از خاک رس تشکیل می‌دهند که به آغاز عصر آهن (هزاره اول قبل از میلاد) برمی‌گردد. بین آنها ظروفی مشاهده می‌شوند که روی آنها با اشکال هندسی ترین قطعات سفالی نشان می‌دهد که اتاق مذکور جهت

تولید وسایل مورد استفاده قرار گرفته است. اشیای باقیمانده از بنای باستانی از قبیل سفال و شیشه، سنگ، ابزار فلزی و ادوات خانگی که در نتیجه تحقیقات باستان‌شناسی در منصورتپه کشف شده، حاکی از وجود زندگی از عصر حجر و مس (هزاره ۴–۵ قبل از میلاد) تا اواخر قرون وسطی است. سنگ چخماقی که در منصورتپه به دست آمده، نشان از رشد کشاورزی و صنایع دستی مردم بدوی است. همچنین در حین حفاری در محدوده منصورتپه، تکه‌هایی از ظروف سفالین قدیمی با خطوط هندسی ابتدایی و اشکال سیاه و سفید یافت شده که بیانگر شکوفایی زندگی در دوران مس و سنگ (هزاره ۵–۴ قبل از میلاد) بوده است. دوک نخریسی و حلقه و مهره‌هایی که در طول حفاری مربوط به آن دوران پیدا شده است، حقایق جالبی را درباره آغاز توسعه صنایع دستی سنتی، صنعت زرگری بدوی و طرز زندگی انسان‌ها در ادوار قدیم ارائه می‌دهد. اختراع چرخ سفالی در این دوره قابل توجه است. این دست‌ساز انسان به عصر برنز (هزاره ۳–۲ قبل از میلاد) تعلق دارد؛ عصری که در آن زمان چرخ برای اولین بار اختراع

این احتمال وجود دارد که منصورتپه قدیم یکی از این مناطق زیستی مهم بوده و «شهر پادشاهان و خدایان» را با انواع محصولات کشاورزی تامین می‌کرده است. ظرف سفالی که در اطراف قلعه منصورتپه کشف شده است، به عنوان نمونه بارز عینی مشخص می‌کند که بر روی این ظرف سفالی (به ارتفاع یک متر) به صورت مستقیم مهرهای متعددی گذاشته شده است. بر روی مهرها، تصاویر شاخه‌های درختان مختلف و خوشه‌های انگور دیده می‌شود. در دوران قرون

وسطی، منصورتپه همچنان یکی از مناطق نساء

قدیم باقیمانده است.

با توجه به منابع مکتوب قرون وسطی، در قرن ۱۰ میلادی، یک دوره جدید رشد اقتصادی در نساء آغاز می‌شود. در اوایل قرن ۱۱ میلادی، نساء در ترکیب دولت بزرگ سلجوقیان قرار گرفته و

به حوزه پیشرفته قرون وسطی تبدیل می‌شود که بزرگ‌ترین رشد و پیشرفت اقتصادی و فرهنگی نساء در قرون وسطی دارای بهترین ابریشم، پارچه‌های نخی تولید شده توسط پیشه‌وران ماهر و انواع ابزارآلات فلزی و ظروف سرامیکی بوده است. صنعت سفالگری در این دوران شهرت جهانی به دست آورده بود. به خصوص، کاسه‌های سبز رنگ و بشقاب‌های بزرگ سفالی که از کیفیت بالایی برخوردار بودند یا شمعدان‌های متعلق به قرون وسطی که هنرمندانه ساخته می‌شدند، نمونه رشد و رونق سریع هنر سفالگری در آن دوران بوده است.

مسیرهای کاروان و مسیرهای تجاری اصلی و خدایان» را با انواع محصولات کشاورزی تامین می‌کرده است. ظرف سفالی که در اطراف قلعه منصورتپه کشف شده است، به عنوان نمونه بارز عینی مشخص می‌کند که بر روی این ظرف سفالی (به ارتفاع یک متر) به صورت مستقیم مهرهای متعددی گذاشته شده است. بر روی مهرها، تصاویر شاخه‌های درختان مختلف و خوشه‌های انگور دیده می‌شود. در دوران قرون

آورده شده باشند که به نوعی بیانگر وجود مناسبات تجاری و اقتصادی رشدیافته منطقه با مراکز عمده پیشرفته آسیای مرکزی است.

منصورتپه در سال ۱۳۲۰ از طرف قشون چنگیزخان غارت شد و ویرانی‌هایی که در نتیجه حمله چنگیزخان به بار آمده است، هنوز هم در یافته‌های باستان‌شناسان پیدا می‌شود. اما دوره وحشتناک مغول‌ها گذشت. منصورتپه مجدداً مرمت و بازسازی شد. تعداد زیادی ظروف و ابزار سفالی که در نتیجه کاوش‌های باستان‌شناسی به‌دست آمده است به قرون چهاردهم و پانزدهم تعلق دارند که بر روی آنها اشکال نباتات و حیوانات حک شده است.

زندگی در منصورتپه و اطراف آن تا اواخر قرون وسطی (قرون ۱۶–۱۸) نیز وجود داشت. یافته‌های باستان‌شناسی و بازمندانه‌های بناها و ساختمان‌های معماری حقیقت این ادعا را اثبات می‌کند.

بنا بر اطلاعاتی که از گذشتگان به دست آمده است، در اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ در دامنه کوه‌ها که منصورتپه را از طرف شمال احاطه کرده، سیستم پیچیده آبیاری وجود داشته است. آب از طریق جویبارها به روستای ازقند انتقال می‌یافت. تعدادی آسیاب آبی در کنار جوی آب وجود داشته است. قلعه‌هایی با برج‌های نگهبانی در اطراف منصورتپه تا امروز باقی مانده‌اند که به آن دوران تعلق داشته و احتمال دارد که آنها متعلق به خانه‌های آسیابانان و زمین‌دارن بزرگ بوده باشند. اکثراً آنها در مسافت‌های دور از هم قرار داشتند.

کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که امکان یادشده توسط کشاورزان قدیمی آسیای مرکزی پایه‌گذاری شده و در طی قرون متمادی از پیشرفته‌ترین مراکز اجتماعی و فرهنگی بوده‌اند.